

Powieść noblistki na scenie

RECENZJA | „Amatorki” można obejrzeć tylko w poznańskim Teatrze Polskim

Olgię Błażewicz

Emilia Sadowska szuka tematów opisujących obecną sytuację w prozie współczesnej. Raz znalazła go w polskiej powieści Shutego „Zwał”, teraz w pochodzącej z lat 70. powieści noblistki Elfriede Jelinek „Amatorki”.

A to dlatego, że dostrzegła w niej opis modelu społecznego kobiety i rodziny, który obecnie jest coraz mocniej w Polsce lansowany. Proza Jelinek zdecydowanie i jednoznacznie demaskuje i oskarża go.

„Amatorki” W Teatrze Polskim są projekcją losów i postaw trzech kobiet. Dla wszystkich mąż i dzieci są jedyną

FOT. ANDRZEJ SZOZDA

Scena zbiorowa z przedstawienia „Amatorki” w Teatrze Nowym w Poznaniu

szansą życiową. Dla jednej jest to możliwość ucieczki z okropnej pracy w fabryce, dla innej z surowego i patriarchalnego domu. Tylko jedna z nich kieruje się w doborze partnera miłością, wszystkie przegrywają, ale najboleśniej ta zakochana. A przegrwają, zdaniem autorki dlatego, że sam modelowy wzorzec i schemat, w który wpisane są ich losy, jest chory i nie sprawdza się w życiu. Powieść Jelinek jest trudna tak w lekturze, jak i – a może nawet przede wszystkim – na scenie.

I to głównie za sprawą samej formy i sposobu narracji. Występujące w przedstawieniu postacie sceniczne raz kreują siebie, raz są narratorami, opowiadającymi o cudzych losach. Dialog jest ubogi, ale jego brak z powodzeniem wynagradza

nam zaproponowana przez Emilię Sadowską teatralizacja opowiadanych przy pomocy ruchu scenicznego, zdarzeń.

Jest to przedstawienie zasługujące na najwyższą uwagę, zarówno ze względu na swoją oryginalną formę sceniczną, jak i społeczną wymowę. Jego wyraz aktorski jest jednak jakby programowo niepełny. Wszystkie męskie postacie sceniczne są programowo płaskie i jednowymiarowe, role pań są natomiast bardziej złożone, ale nie ich psychologiczna głębia jest tutaj najważniejsza, lecz ów model, w który zostały wpisane. Główne bohaterki spektaklu: Magdalena Planeta, Barbara Prokopowicz i Katarzyna Bujakiewicz z powodzeniem w tym modelu jednak funkcjonują. ●